

Врз основа на член 22 став 1 точка 7 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на РМ“ бр. 05/02) и член 70 од Статутот на Општината Битола („Сл. гласник на Општината Битола“ бр.10/05, 17/08, 08/19, 14/20, 19/20 и 05/21), Советот на Општината Битола на седницата одржана на 27.12.2022 година, донесе

ПРОГРАМА

за социјална заштита во Општина Битола за 2023 година

ВОВЕД

„Социјалната заштита е збир на политики и програми насочени кон спречување или заштита на сите луѓе од сиромаштија, ранливост и социјална исклученост во текот на нивниот животен тек, со акцент на ранливите групи.,,

Одбор за меѓуагенциска соработка за социјална заштита – Обединети
Нации

Битола мора да биде град по мерка на секој граѓанин, град кој што ќе осигурува квалитет на живот според начелата на праведност, еднаквост и почитување на човековите права, социјалните услуги мора да бидат правовремени, фокусирани и достапни за сите подеднакво. Посебно внимание им се посветува на повозрасните лица, децата и младите, децата со потешкотии во развојот, лицата со попреченост, корисниците на гарантирана минимална помош, невработените, еднородителските семејства, повеќечлените семејства, жртвите на семејно насилство и другите ранливи и загрозени категории на граѓани.

Општина Битола при донесувањето Програма за социјална заштита внесува веќе применети практики и искуства од други европски градови, услуги за сите социјално - ранливи категории, а во центарот се егзистенцијалните потреби на секој поединец.

Во насока на подобрување на условите на локално ниво во сферата на социјалната заштита, Општина Битола прави напори да во рамките на своите можности се вклучи посефтно и порганизирно во решавање на проблемите на своите граѓани на кои им се

заканува сиромаштија и социјална исклученост поради болест, долготрајна невработеност и слични тешки животни околности и им е потребна наша помош.

Социјалната заштита претставува систем на политики, мерки но и превземени активности со чија помош се спречуваат и надминуваат социјалните ризици кај граѓаните. Со програмата за социјална заштита општина Битола се стреми кон намалување на сиромаштијата и социјалната исклученост преку јакнење на капацитетите на лицата од ранливи категории и нивна правилна инклузија во секојдневието на општината.

Програмата за социјална заштита за 2023 година на Општина Битола дефинира повеќе приоритетни активности од областа на социјалната заштита на граѓаните на град Битола, кои имаат за цел да придонесат за унапредување на целокупната социо-економска и здравствена положба на граѓаните на Општина Битола. Социјалната заштита како темел врз кој се гради стратегијата за работа со граѓаните на ниво на Локална самоуправа, е составен дел на Буџетот на Општина Битола за заштита, помош и поддршка на лицата во социјален ризик, лицата со попреченост, старите лица, децата на улица, ромите, односно сите оние кои што се изложени на социјален ризик од било каков вид кој што може да има последици врз нивната добробит.

Програмата за социјална заштита на Општина Битола е сеопфатен систем на мерки и активности насочени кон општо подобрување на условите за живот на сите граѓани, особено на најсиромашните и социјално исклучените граѓани. Програмата за социјална заштита е социјална инвестиција која ќе произведе позитивни трендови што ќе бидат препознатливи за граѓаните. Општина Битола се обврзува да ги земе предвид реалните услови за живот и потребите на граѓаните, материјалните, професионалните и организациските можности на Општина Битола, како и практичните и теоретски современи достигнувања во социјалната политика.

Со оваа програма се реализираат потребите за социјална заштита на ранливите категории граѓани и нивна поголема вклученост во општеството и излегување во пресрет на нивните барања.

Појдовна основа за оваа програма е Законот за социјална заштита и ингеренциите кои произлегуваат од него, односно во делот на создадените обврски кон општините да

организираат и обезбедат социјална заштита согласно специфичните потреби за социјалната заштита за своите граѓани, но и дополнително, ги штити социјално најранливите граѓани кои, поради неповолни лични или социјални околности, не се во можност сами да ги задоволат своите основни животни потреби.

ЗАКОНСКИ РАМКИ СПОРЕД КОИ СЕ ПОДГОТВУВА САМАТА ПРОГРАМА

Општината во остварувањето на својата надлежност од областа на социјалната заштита работи согласно важечката законска регулатива и подзаконските акти донесени од државата и локалната самоуправа, односно програмата за социјална заштита на Општина Битола за 2023 година произлегува почитувајќи ги:

- Социјален план на општина Битола 2021-2024,
- Законот за социјална заштита (Службен весник на РСМ, бр. 104 од 23.5.2019 година),
- Законот за изменување и дополнување на законот за социјалната заштита (Службен весник на РСМ, бр. 146 од 17.7.2019 година),
- Програма за развој на дејноста за заштитата на децата за 2019 година (Службен весник на РМ, бр. 246 од 28.12.2018 година),
- Законот за социјална сигурност за старите лица (Службен весник на РСМ, бр. 104 од 23.5.2019 година),
- Законот за заштита на децата (Службен весник на РСМ, бр. 146 од 17.7.2019 година),
- Законот за семејство (Службен весник на РМ, бр. 153 од 20.10.2014 година),
- Законот за превенција, спречување и заштита од семејно насилство (Службен весник на РМ, бр. 150 од 2.09.2015 година),

➤ Програмата за развој на заштитата на децата во Република Македонија (Службен весник на РМ, бр. 246 од 28.12.2018 година),

➤ Законот за финансирање на Единиците на Локалната самоуправа (Службен весник на РМ, бр 61/04, 96/04, 67/07, 156/09 и 47/11),

➤ Закон за локална самоуправа (Службен весник на РМ, бр.5 од 29.01.2002година),

➤ Националната програма за развој на социјална заштита (Службен весник на РМ, бр. 192 од 17.10.2016 година),

➤ Националната политика за социјална заштита, и

➤ други закони и подзаконски акти кои се однесуваат на социјалната, детската и здравствената заштита во Република Северна Македонија.

Според овие закони, општината, градот Скопје и општините во градот Скопје организираат и обезбедуваат спроведување на здравствена, социјалната заштита и заштита на децата, преку донесување **сопствени Програми за специфичните потреби на граѓаните од областа на социјалната заштита** (за лица со телесна попреченост, децата без родители и родителска грижа, децата со посебни потреби, децата на улица, децата со воспитно социјални проблеми, лицата од еднородителски семејства, лицата изложени на социјален ризик, лицата засегнати со злоупотреба на дроги и алкохол, старите лица без семејна грижа, преку вонинституционални и институционални облици на социјална заштита, домување на лицата изложени на социјален ризик, подигање на свеста на населението за потребите од обезбедување на социјална заштита), **заштита на децата** (преку згрижување и воспитание на деца од предучилишна возраст, одмор и рекреација, други облици на детска заштита) и **здравствената заштита** (во поглед на унапредување на здравјето, превентивни активности, заштита на здравјето на работниците и заштита при работа и сл.) и ги обезбедуваат обврските утврдени со овој закон и донесуваат општи акти.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Главна цел на Програмата за активностите во областа на социјална, детска и здравствена заштита, во Општина Битола е да предложи форми на социјална и здравствена грижа и да одреди приоритети во решавањето на истите во рамките на своите законски овластувања за добробитта на своите граѓани, земајќи ги во предвид различните потреби и интереси на жените и мажите, девојчињата и момчињата. Програмата се темели на начелата за еднаквост, недискриминација и почитување на човековите права и истата директно придонесува кон имплементација на обврските кои произлегуваат од меѓународните, националните и локалните документи во овие области.

Социјалната заштита што ќе се развива на локално ниво, на граѓаните ќе им обезбеди социјална помош и социјални услуги кога тие не се во состојба самостојно да ја остварат својата социјална сигурност. Односно ќе обезбеди организирање на социјалната заштита преку организирање и развивање на облици и форми на давање социјални услуги на одделни групи на граѓани кои се нашле во состојба на социјален ризик. Целни групи кои ќе бидат опфатени со Програмата со социјална заштита се сите граѓанит од општина Битола кои во моментот на своето живеење и делување биле зафатени или погодени од одредени социјални ризици.

Основна цел на програмата за социјална заштита на територија на општина Битола е општината да им помогне на граѓаните во надминување на социјалните ризиците на кои се изложени, и вооедно да ја зајакне мрежата на услуги заедно со физичките, правните лица и здруженијата на граѓаните како и обезбедување на активен однос на Општина Битола кон задоволување на потребите и нтересите на граѓаните преку развој на интегрален, транспарентен и ефективен систем на социјална заштита кој ќе обезбеди достапни и квалитетнии мерки и услуги креирани според потребите на корисниците кои живеат на територијата на општина Битола.

Социјалната политика на Општина Битола е насочена кон надминување на животните ризици, изедначување на животните можности и подигнување на општата благосостојба на граѓаните. Основните начини на интервенции во социјалната политика

се парични или непарични бенефиции, услуги и социјални услуги регулирани со соодветни законски регулативи. Суштината на спроведувањето на мерките за социјална политика е остварување на социјалните права на граѓаните и учество во сите материјални и социјални достигнувања на општеството со акцент на помагање на социјално исклучените граѓани.

Покрај директните форми на помош на најранливите социјални групи како што се: лица без сопствен приход, пензионери, семејства со самохран родител, лица со попреченост, Општина Битола од година во година ги зголемува инвестициите во социјална инфраструктура како што се домување, капитални инвестиции во предучилишни установи, училишта, спортски установи, здравствени установи, се со цел да се постигнат позитивни ефекти врз економската, здравствената и психосоцијалната стабилност на нејзиното население.

При спроведувањето на мерките за социјална политика на Општина Битола, услугите се инструменти што треба да се развиваат во сите области и активности. На долг рок, тие најдобро ги задоволуваат потребите на најголемиот број на корисници. Затоа, во текот на следниот период, Општина Битола ќе инсистира на понатамошен развој и подобрување на социјалните услуги, особено за најранливите социјални групи, преку спроведување на мерките на Социјалната програма.

ПРИОРИТЕТИ

Со Програмата се предвидува фокусот на активностите на Општина Битола во областа на социјалната заштита, да биде насочен кон остварување на приоритетните цели на оваа Програма и тоа:

- Финансиска поддршка на лица кои имаат потреба од неа
- Социјална заштита на стари лица
- Ран детски развој
- Социјална заштита на лица со попреченост

- Намалување на сиромаштијата и социјална исклученост

Социјалната заштита што се развива на локално ниво, на граѓаните ќе обезбеди социјална помош и социјални услуги кога тие не се во состојба самостојно да ја остваруваат својата социјална сигурност и кога се во исклучително тешка состојба.

ПРЕДМЕТ НА ПРОГРАМАТА

Предмет на оваа Програма се активности кои ќе се реализираат во текот на 2023 година, а преку кои ќе се имплементираат надлежностите на Градот Битола, во областа на социјалната заштита.

СОЦИЈАЛНИ РИЗИЦИ

Видови ризици на кои се изложени граѓаните и категории на лица кои ги опфаќа оваа програма се:

- ризици по здравјето (болест, повреда и попреченост)
- ризици од стареење (старост и преживување)
- ризици по мајчинство и семејство
- ризици од невработеност и професионална неадаптираност и
- ризици од неадаптираност кон социјалната средина.

ВРЕДНОСТИ И ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

Системот на социјална заштита се заснова на начелото социјална праведност и солидарност, давање посебна заштита на немоќните и на неспособните граѓани за работа, со посебна грижа и заштита на семејството и на децата без родители и родителска грижа.

Вредности и принципи врз кои се темели Програмата за социјална заштита на Општина Битола се основните принципи на универзалните човекови права и слободи содржани во Универзалната декларација за човекови права, Европската Конвенција за заштита на човековите права, Конвенцијата за правата на детето, и Конвенција за правата на лицата со попреченост, како и на:

- Најдобри интереси на корисниците
- Социјална праведност и солидарност
- Достапност на услугите на корисниците
- Заштита на немоќните
- Учество и одговорност на учесниците
- Грижа и заштита на семејството во било каков облик и децата без родителска грижа
- Родова сензитивност
- Континуитет на заштита

УЛОГА НА СОВЕТ, ГРАДОНАЧАЛНИК И ЛОКАЛНА САМОУПРАВА ПРИ РЕАЛИЗИРАЊЕ НА ПРОГРАМА ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Советот на Општина Битола ја усвојува оваа Програма со цел да обезбеди транспарентен, интегрален, ефикасен и правичен систем во кој ќе ги опфати мерките и средствата кои што се потребни да се задоволат потребите на корисниците на оваа програма кои живеат во Општина Битола. Со оваа Програма ќе се реализираат потребите

за социјална заштита на ранливите категории граѓани и нивна поголема вклученост во општеството и излегување во пресрет на нивните барања.

Локалната самоуправа има надлежност во делот и на здравственото воспитување, унапредување на здравјето, превентивни активности, надзор над заразни болести и други области утврдени со закон. Исто така во планирањето на социјалната заштита на локално ниво може да се оставува и меѓуопштинска соработка, да се основаат заеднички јавни установи од областа на социјална и детска заштита.

Градоначалникот и Советот на Општина Битола се залагаат и ќе направат максимален напор во границите на своите финансиски можности, но и заложби за обезбедување на средства по разни основи да обезбедат задоволување на дел од потребите на социјално загрозените лица, лицата со попреченост, децата без родителска грижа, старите лица, инклузија на ромските деца, семејствата настрадани од елементарни непогоди. Но и да се зголемат капацитетите за згрижување на деца до предучилчишна возраст во Детските градинки во Битола.

Програмата е изготвена врз основа на член 22, став 1, точка 7 и член 36 став 1 точка 1 од Законот за Локална самоуправа и се дава на усвојување на Советот на Општина Битола.

ФИНАНСИРАЊЕ

Активностите од областа на социјалната заштита утврдени со оваа Програма ќе се финансираат од средства од Буџетот на општина Битола предвидени за 2023 година одредени за таа цел, како и преку други форми и активности за обезбедување финансиска поддршка за нивно реализирање од:

- Министерството за труд и социјална политика на Република Северна Македонија;
- трговски друштва, јавни претпријатија, фондации и други правни и физички лица;
- заинтересирани партнери за соработка во земјата и странство; и
- други извори.

Содржините предвидени во оваа Програма се финансираат со посебна ставка во Буџетот на општината.

АКТИВНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМА ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА НА ОПШТИНА БИТОЛА 2023 ГОДИНА

Активностите на Општина Битола во областа на социјалната заштита ќе бидат насочени кон поттикнување, поддржување и помагање за оставрување на целите на овој план и тоа кон:

- Помош на социјално загрозени семејства
- Помош на социјално маргинализирани групи
- Создавање услови за згрижување на семејно запустени деца и деца од улица и иновативни форми за згрижување на сиромашни семејства
- Помош за лица погодени од несреќи и непогоди
- Промовирање на родовата рамноправност
- Грижа за старите лица
- Помош на лица – жртви на семејно насилство
- Промовирање на родовата рамноправност
- Вклучување во партнерските проекти со повисоки нивоа на власт и граѓански организации.

Оваа Програма и активностите во неа ќе се дополнуваат согласно потребите кои ќе произлезат во тековната 2023 година, но активностите кои што се предвидени во неа се одделени во пет основни ставки, како што следува:

Првата активност вклучува **Доделување на еднократна парична помош** и се состои од еднократна парична помош на физички лица изложени на социјален ризик, жртви на семејно насилство, лица со попреченост, ученици за одредено научно

достигнување, лица кои имаат медицински режим на исхрана, Помош на семејства погодени од елементарни непогоди, Помош на семејства за лекување, поддршка на згрижувачки семејства, односно помош и финансиска поддршка на лица кои што се наоѓаат во незавидна положба за надминување на истата.

Втората активност е насловена **Социјална заштита на стари лица** која во себе вклучува помош и поддршка на стари и изнемоштени лица во временски неприлики преку достава на храна и лекови во зимски и отежнати услови кај стари и изнемоштени лица и ќе биде реализирана со поддршка на донатори и Црвен Крст.

Третата активност која е **Ран детски развој** е активност која во себе вклучува зголемување на капацитетите на детските градинки преку изградба, опрема и пуштање во функција на две детски градинки и физичка делба и адаптација на Домот за доенчиња со цел згрижување на поголем број на деца во детски градинки. Како дел од оваа активност вклучен е и надоместок за партиципација на деца во детските градинки за деца од семејство чија материјална состојба е нарушена поради претрпени природни непогоди и дете од семејство на самохран родител чии месечни приходи се во износ до минималната плата како и згрижување на деца од родители жртви на семејно насилство во детските градинки, згрижување на деца жртви на семејно насилство во детските градинки, згрижување на деца на лица со попреченост во детските градинки но исто така тука е и вклучена и инклузија на ромските деца од социјално загрозените семејства во детските градинки во Битола, за што општината обезбедува финансиски средства за нивни превоз и месечен надоместок за градинка но и соработка со Здруженијата на граѓани кои работат со ромските деца за нивно едуцирање, вклученост во образовниот процес, особено за децата од ранливите категории, семејства со социјален ризик и превенција и намалување на бројот на деца на улица како и финансиска поддршка за превоз до и од ОУ Ѓорѓи Сугарев/ посебна паралелка и Центар за поддршка на учењето на децата. Во оваа активност е вклучена и еднократна парична помош за првоооденци и поддршка на талентирани деца ученици врз основа на успех – просек и натпревари.

Четвртата активност е насочена кон **Социјална заштита на лица со попреченост** и таа ќе биде реализирана преку одржливост Регионален ресурсен центар за слепи лица но и одржување на адаптиран превоз за лица со попреченост, како и користење на бесплатен

јавен градски превоз за лица со попреченост со ваучери за бесплатно користење на услугите. Исто така се вклучени и Општинско корисна работа преку воспитно образована дејност за деца со попреченост преку обезбедување лични асистенти во наставно воспитниот процес и/ или образовни асистенти, фасцилитатори за работа со деца од ранливи групи во Инклузивен центар за деца од ранливи групи во ООУ „Ѓорѓи Сугарев“, негователи и воспитувачи во градинки и обезбедување негователи на стари лица во геријатриска установа.

Тука е вклучена и програмата општинско корисна работа СДЦ што се реализира со обука на едукатори ќе се стекнат со знаења и вештини за работа со ромски деца од социјално загрозени семејства и со тоа ќе станат конкуренти на пазарот на трудот подобрување на образованието на слепите лица со што лицата кои покасно го загубиле видот и немале можност да се образоваат во специјално училиште за слепи лица им нудиме можност да го научат браевото писмо и стекнување на одредени вештини, кои ќе им помогнат во нивно осамостојување но и ангажирање на лице толкувачи на знаковен јазик кои ќе ги придружуваат лицата со проблеми во слух и говор при посета на институции, медицински установи и слично. Во овој дел се вклучени и дополнително ангажирани лица во јавните претпријатија за обавување на јавни работи во сезонскиот период кога обемот на работните задачи за одржување на јавните зелени површини и јавните прометни површини (улици) е зголемен, како и во делот на извршување на дополнителни активности надвор од предвидените програми за работа на ЈП кои се однесуваат на активности на проширување на дејноста на одржување на јавната чистота и подигање на нови и одржување на постоечките зелните површини во општината, како и изведување на активности на чистење на урбани и рурални средини, кога се јавува потреба од дополнителни лица ангажирани.

Покрај тоа е воведена и активноста насловена како Инфраструктура за лица со попреченост во домот на лицата и која предвидува финансиска поддршка на лица со попреченост со цел адаптација, изградба или поставување на инфраструктура и опрема за физичка пристапност, со цел надминување на висински растојанија или други физички препреки или бариери до и во домот, адаптација на делови од домот преку набавка на опрема која е прилагодена за користење од страна на лица со попреченост или адаптација

во физичкиот простор (прилагодување на тоалет, промена на врати со соодветна ширина за инвалидска количка, правење на пристапни патеки и тн.).

Покрај тоа во оваа активност е предвидено и Општина Битола во соработка со Здруженијата на граѓани и Црвен крст да оствари обука за лични асистенти на лица со попреченост преку едукација на 10 асистенти кои потоа со сертифицирање од обуката лицата се вработени со договор на дело и се исплаќа сатница во соработка со МТСП.

Последната петта активност од оваа програма е насочен кон **Намалување на сиромаштијата и социјална исклученост** што ќе биде реализирано преку активност насловена како домување за жртви на семејно насилство каде Општина Битола ќе овозможи помош и поддршка при домување во услови на изнајмен дом за жртви на семејно насилство. Согласно член 35 од Законот за гробишта и погребални услуги, доколку умреното лице било корисник на постојана парична помош и нема семејство, трошоците за истиот се на товар на општината. Според податоците на Центарот за социјални работи на територијата на Општина Битола има 100 потенцијални корисници на постојана парична помош за што Општина Битола обезбедува покривање на трошоци за погреб на социјално загрозени лица и лица без семејство.

Во оваа активност се вклучени и активностите на центар за кариерно – здравствено советување преку обезбедување на кариерно советување за образование на деца роми и нивните родители и промовирање на здравствената писменост на Ромите од обучени здравствени медијатори и формирање на Центри за здравствено образование на Заедницата согласно проектот Еразмус, подобрување на квалитетот на живот на Роми во општина Битола преку зголемување на нивните капацитети и активно учество во образовниот процес и здравствената заштита.

Згрижување на бездомни лица и лица во ризик, интервентно сместување, односно Општина Битола во соработка со Црвен крст и ЦСР ќе обезбеди интервентно згрижување на бездомни лица и лица во ризик кои што поради непредвидени причини, елементарни непогоди, пожар и слично останале без дом, односно, во време на студен бран.

Покрај тоа ќе се обезбеди и поддршка на активностите на Советот за превенција на детско престапништво, за социјална заштита, за превенција, за безбедност на сообраќајот на патиштата, за заштита на потрошувачи и Советот на волонтери.

Карти за лица со попреченост за културни настани односно бесплатен влез на културни манифестации за лица со попреченост како би се постигнало зголемено учество на лица со попреченост во културни текови.

Преку програма за млади и спорт ќе се ангажираат студенти во период од еден месец секој во ОБ и ЛП, а ќе се обезбеди и поддршка на спортски клубови кои организираат активности/ и/ или вклучуваат лица со попреченост и ќе се создадат можности за спортување на лица со попреченост и Адаптирани спортски игралишта и сали.

Преку програма за поддршка на здруженија на граѓани РИЛОУД 2, во програма за економски развој ќе бидат поддржани здруженија, финансиски, кои би испорачувале социјални услуги.

Во оваа активност предвидена е промотивна кампања за поддршка за одредени активности и цели како и подготовка на локална стратегија за социјални претпријатија согласно националната како и стратегија за социјални претпријатија за создавање на подобру услови и поттикнување за отварање на социјални претпријатија и Опремување Детска градинка Мајчин дом преку инвестиција во опрема или дидактички материјали согласно потребите на детската градинка.

Програмските активности за социјална заштита ќе ги реализира Општина Битола во соработка со Министерството за труд и социјална политика, Центрите за социјална работа, со физичките, правните лица и здруженијата на граѓаните.

ДРУГИ ФОРМИ НА АКТИВНОСТИ

Други форми на активности кои ќе се помагаат со средства од Буџетот на Општина Битола се:

- обезбедување стручна, техничка и друга поддршка со кадри и опрема со која

располага Општината;

- организирање протоколарни и средби за воспоставување соработка на претставници на Општината со потенцијални донатори на проекти од областа на социјалната заштита.

Овие форми на активности ќе се реализираат согласно можностите на Општина Битола.

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Градоначалникот на Општина Битола го следи реализирањето на оваа Програма, покренува иницијативи, дава мислења и поднесува предлози во врска со остварувањето на нејзините цели и активности.

При реализација на Програмата ќе се води родова статистика со цел во иднина да допринесеме за подобро родово одговорно буџетирање во оваа област.

Оваа Програма влегува во сила наредниот ден по објавување во „Службен гласник на Општината Битола“, а ќе се применува до крајот на годината, односно до донесување на Програмата за 2024 година.

Бр.09-200/29
27.12.2022 год.
Б и т о л а

ПРЕТСЕДАТЕЛ
на Советот на Општината Битола
Габриела Илиевска

АКЦИОНЕН ПЛАН

Активност	Одговорни	Опис на активност	Цел	Време	Финансиски Ресурси (сума изразена во МКД)	Индикатори
1 Доделување на парична помош						
1.1 Еднократна парична помош на физички лица	Градоначалник, Комисија за финансии и буџет	Еднократна парична помош на физички лица изложени на социјален ризик, жртви на семејно насилство, лица со попреченост, ученици за одредено научно достигнување, лица кои имаат медицински режими на исхрана, Помош на семејства погодени од елементарни непогоди, Помош на семејства за лекување, поддршка на згрижувачки семејства	Помош и финансиска поддршка на лица кои што се наоѓаат во независна положба за надминување на истата	2023	4.000.000,00 ден	Број на лица кои добиле еднакрат на парична помош
2 Социјална заштита на стари лица						
2.1 Достава на храна и лекови во зимски и отежнати услови кај стари и изнемоштени лица	Општина Битола, Донатори, Црвен Крст	Помош и поддршка на стари и изнемоштени лица во временски неприлики	Во период од 6 месеци поддршка за доставувачи	2023	0,00 ден	Стари лица на ниво на општина Битола
3 Ран детски развој						

3.1 Зголемување на капацитетите на детските градинки	Општина Битола, Одделени за комунални дејности, МТСП, Светска банка	Изградба, опрема и пуштање во функција на две детски градинки и физичка делба и адаптација на Домот за доенчиња. Средства во програма за комунални дејности	Згрижување на поголем број на деца во детски градинки	2023	Програма за комунални дејности	Број на зголемен капацитет т по деца во детските градинки , број на ангажира ни лица
3.2 Надоместок за партиципација на деца од детските градинки	Општина Битола, Градинките	Согласно член 53 од Законот за заштита на деца МТСП донесе правилник за кристериуми за остварување на право на партиципација но Општина Битола тоа го проширува и на други категории на деца	Згрижување на деца од загрозеани семејства во детските градинки, Згрижување на родители жртви на семејно насилство во детските градинки, Згрижување на деца жртви на семејно насилство во детските градинки, Згрижување на деца на лица со попреченост во детските градинки Згрижување на деца со попреченост во детските градинки	2023	200.000,00 ден	Број на згрижени деца од загрозен и семејства во детските градинки
3.3 Инклузија на деца Роми	Општина Битола, МТСП	Со проектите за инклузија на ромските деца од социјално загрозените семејства во детските градинки во Битола, Општината обезбедува финансиски средства за нивни превоз и месечен надоместок за градинка.	Целта е нивно вклучување во воспитно образовниот процес и социјализација со другите деца, стекнување здрава навики, згрижување на овие деца и олеснување на нивната адаптација пред да започнат со редовно школување.	2023	540.000,00 ден	Број на деца Роми вклучени во процесот на инклузија, број на Здружен ија на

							Граѓани вклучени во процесот
3.4	Обезбеден превоз на деца со попреченост до и од ОУ Горѓи Суѓарев	Општина Битола	Финансиска поддршка за превоз до и од ОУ Горѓи Суѓарев/ посебна паралелка	Преку програма за образование	2023	Преку програма за образование	Број на лица вклучени
3.5	Обезбеден превоз на деца со попреченост до и од Центар за поддршка на учењето на децата со попреченост во ОУ „Горѓи Суѓарев“	Општина Битола	Финансиска поддршка за превоз до и од ОУ Горѓи Суѓарев и Ресурсен центар Кочо Рацин/ третмани	Олеснет пристап на деца со со попреченост до услуги	2023	Преку програма за образование	Број на лица вклучени
3.6	Еднократна парична помош за првооодлегенци		Еднократна парична помош е во износ од 3.000,00 денари нето износ по дете, на семејства кои запишале дете во прво одделение во Општинските основни училишта односно 5.000,00 на деца без родители, од еднородителски семејства и деца со попреченост	Намалување на финансискиот товар на родителите кои имаат првооодлегенци	2023	Во програма за образование	Број на лица кои добиле еднократ на парична помош
3.7	Поддршка на талентирани деца ученици	Општина Битола	Поддршка на талентирани деца ученици врз основа на успех – просек и наптревари	Признавање на нивните напори	2023	Во програма за образование	Број на лица кои добиле еднократ на

Социјална заштита на лица со попреченост							Парична помош
4	Социјална заштита на лица со попреченост						
4.1	Одржливост Регионален ресурсен центар за слепи лица	Општина Битола	Центарот е формиран со поддршка на УНДП и 5 те општини. За отварање на центарот и негово функционирање изготвен е елаборат според кој на годишно ниво потребни средства за функционирање се 1.500.000 ден од кои МТСП ќе обезбеди 1.000.000 ден . а општините според Одлуката за воспоставување на меѓуопштинска соработка ќе финансираат со 2% од буџетот за финансирање на Здруженија на граѓани и фондации	Одржливост на регионален ресурсен центар за слепи лица	2023	60.000,00 ден	Број на лица кои го посетуваат, ги користат услугите и број на лица кои ги обезбедуваат услугите
4.2	Одржување на адаптиран превоз на лица со попреченост	Општина Битола, ПП за изградба и одржување на јавен простор за паркирање и организира ње јавен локален превоз	Одржување на превоз на лица со потешка попреченост	Олеснето движење на лицата со потешка попреченост	2023	Во програма за одржување на возила	Број на возила чие одржува ње се помога, број на лица вклучени во превоз — корисни

							ци и шофери
							Број на изготвен и картици за лица кои користат бесплате н јавен превоз, број на превозни ци вклучени во процесот
4.3	Користење на јавниот градски превоз за лица со посебни потреби	Општина Битола	Набавка на ваучери за користење на јавен градски превоз за лица со посебни потреби	Користење на јавниот градски превоз за лица со посебни потреби	2023	10.000,00 ден	
4.4	Општинско корисна работа	УНДП општина	Воспитно образована дејност за деца со попреченост преку обезбедување лични асистенти во наставно воспитниот процес и/или образовни асистенти, фасципитатори за работа со деца од ранливи групи во Инклузивен центар за деца од ранливи групи во ООУ „Торѓи Сутовац“, негователи и воспитувачи во градинки и обезбедување негователи на стари лица во герјатриска установа	Ангажирање на 10 образовни асистенти за 10 крајни корисници деца со посебни потреби во и останатите основни и средни училишта каде има потреба, зголемување на бројот на лични асистенти на ученици во основни и средни училишта, ангажирање на 20 негователи во градинки и негователи на стари лица во герјатриска установа	2023	3.500.000,00 ден	Број на деца со попреченост вклучени во редовен образовен процес, број на образовни и лични асистенти вклучени, број на неговате

			2.000.000,00 УНДП (20 лица 80% финансирани од УНДП и 20% Општина Битола и 10 лица финансирани од Општина Битола)				ли вклучени
4.5	Општинско корисна работа СДЦ	Општина Битола, УНДП-СДЦ	Обука на едукатори кои работат со ромски деца и изучување на браево писмо за слепи лица кои покасно го загубиле видот, толкувачи на знаковен јазик	Подобрување на училишниот успех и редовноста кај ромски деца, Вклучување на деца Роми од 3 -6 годишна возраст за подобар ран детски развој во Сумнал, Зголемен број на заинтересирани родители за образованието на нивните деца, едукација на слепи лица за браево писмо, толкувач на знаковен јазик придружник на лица со проблеми со слух и говор	2023	1.080.000,00 ден	Број на едукатор и вклучени , Број на слепи лица вклучени , Број на деца вклучени
4.6	Јавни работи	Општина Битола, Јавните претпријати ја	Ангажирање на дополнителен број на извршители во Јавните претпријатија, основани од Општината кои би биле ангажирани за наведените активности.	Со овој проект се планира да бидат работно ангажирани околу 25 - 30 небработени лица со ниско и средно образование во период од 4 месеци.	2023	1.160.000,00 ден	Број на лица вклучени
4.7	Инфраструктура за лица со попреченост	Одделение за ЈЕР и ЈП за просторно планирање изработка на проектна документација	Мапирање на функционалната пристапност и приспособување на објекти, Изработка на проектна документација, Изградба на пристапни рампи	Со цел да се подобри животот на лицата со оштетен вид, слух, лица со телесна попреченост, Општина Битола ќе помогне во прилагодување на постоечка инфраструктура и покрене	2023	Одл. за комунални дејности	Изготвен план на објекти за кои е потребно приспособување, Изработен

		ија, Одделение за комунални дејности, 1.000.000 Одл. за комунални дејности		Општина Битола во соработка со Здруженијата на граѓани и Црвен крст ќе оствари Обука за лични асистенти на лица со попреченост преку едукација на 20 асистенти	Со сертифицирање од обуката лицата се вработени со договор на дете и се исплаќа сатница во соработка со МТСП	2023	200.000,00 ден	Стари и изнемош тени лица на ниво на општина Битола	2
4.8	Обука за лични асистенти на лица со попреченост	Општина Битола, ЗТ		Финансиска поддршка на лица со попреченост со цел адаптација на физичката пристапност во нивниот дом преку покривање на дел или целосно на трошоците за адаптација како и опрема адаптирана за лица со попреченост	Пристапни домови за лица со физичка попреченост	2023	500.000,00 ден	Број на лица кои добиле поддршка а за адаптаци ја	
4.9	Адаптација на физичка пристапност за лица со попреченост во домот на лицата	Општина Битола							
5	Намагување на сиромаштијата и социјална исклученост								
5.1	Домување за жртви на семејно насилство	Општина Битола	Помош и поддршка при домување во услови на изнајмен дом за жртви на семејно насилство	Финансиска поддршка одл 5000 денари месечно за лица жртви на семејно насилство наменета за изнајмување на место за живеење во период од 12 месеци откако ќе го напушти шептер центарот		2023	ЕМ	Број на лица кои користат фин поддршка за домувањ е	

5.2	Социјален погреб	Општина Битола	Согласно член 35 од Законот за пробишта и погребални услуги, доколку умреното лице било корисник на постојана парична помош и нема семејство, трошоците за истиот се на товар на општината. Според податоците на Центарот за социјални работи на територијата на Општина Битола има 100 потенцијални корисници на постојана парична помош	Покривање на трошоци за погреб на социјално загрозени лица и лица без семејство	2023	200.000,00 ден	Обезбедени услуги
5.3	Центар за кариерно – здравствено советување	Општина Битола ЗГ Сумнал	Обезбедување на кариерно советување за образование на деца роми и нивните родители, Промовирање на здравствената писменост на Ромите од обучени здравствени медијатори и одржување на Центри за здравствено образование на Заедницата согласно проектот Ерамус	Подобрување на квалитетот на живот на Роми во општина Битола преку зголемување на нивните капацитети и активно учество во образовниот процес и здравствената заштита	2023	1.000.000,00 ден	Број на Лица од ранливи групи- роми на ниво на општина Битола вклучени
5.4	Згрижување на бездомни лица и лица во ризик, интервентно сместување	Општина Битола во соработка со Црвен крст и ЦСР	Интервентно згрижување на бездомни лица и лица во ризик кои што поради непредвидливи причини, елементарни непогоди, пожар и слично останале без дом	Згрижување на бездомници во период на студен бран, згрижување на лица, семејства, вклучително и деца кои што се во ризик – привремен дом во хотел Битола	2023	500.000,00 ден	Број на лица згрижени

5.5	Промотивна кампања	Општина Битола	Поддршка за одредени активности и цели	Печатен промотивен материјал за потребите на одредена активност	2023	План за јавни набавки	Број на активности и број на лица и ЗГ вклучени во нив
5.6	Карти за лица со попреченост за културни настани	Општина Битола, Дом на култура, Театар, КИЦ	Бесплатен влез на културни манифестации за лица со попреченост	Зголемено учество на лица со попреченост во културни текови	2023	0.00	Број на лица вклучени
5.7	Студентска пракса	Општина Битола, Универзитет	Студенти практиканти ангажирани во ОБ и ЛП	Ангажирање на 30 студенти во период од еден месец секој во ОБ и ЛП,	2023	Програма за млади и спорт	Број на лица вклучени
5.8	Инклузија на лица со попреченост во спортски настани	Општина Битола	Активности во насока на зголемување на учество на лица со попреченост во спортски настани	Преку програма за млади и спорт финансиска поддршка на спортски клубови кои организираат активности/ и/ или вклучуваат лица со попреченост	2023	Програма за млади и спорт	Број на лица вклучени
5.9	Инклузија на деца со попреченост во спортски настани	Општина Битола	Активности во насока на зголемување на учество на деца со попреченост во спортски настани	Преку програма за млади и спорт вучери за членување во спортски клубови за деца со попреченост во инклузивни групи	2023	Програма за млади и спорт	Број на лица вклучени
5.10	Поддршка на ЗГ кои испорачуваат социјални услуги	Општина Битола, ЗГ	Преку програма за поддршка на здруженија на граѓани РИЛГОУД 2, во програма за економски развој	Поддржани здруженија, финансиски, кои би испорачувале социјални услуги	2023	Програма за економски развој	Број на ЗГ вклучени
5.11	Адаптирани спортски	Општина Битола, ЗГ	Адаптација на спортски игралишта и сали	Можности за спортување на лица со попреченост	2023	Програма за млади и спорт	Број на адаптирани

	игралашта и саги		прилагодени за лица со попреченост				извршен и
5.1	Поддршка на активностите на Советот за превенција на детско престапништво , за социјална заштита, за превенција, за безбедност на сообраќајот на патипаѓата, за заштита на потрошувачи, волонтерски совет , ЈВСС	Општина Битола, Совети за превенција на детско престапништво, за социјална заштита, за превенција, за безбедност на сообраќајот на патипаѓата, за заштита на потрошувачи	Финансиска, материјална и поддршка во човекови ресурси при реализирање на активности на ОСЦЦП	Зголемување на обемот и квалитетот на активности во реализација на Советите, Подобрување на капацитетите на советите, Зголемена активност на ЗГ	2023	150.000,00 ден	Број на активности и број на лица и ЗГ вклучени во нив
5.1	Поддршка за волонтерски акции	Општина Битола, Советот на волонтери	Финансиска, материјална поддршка при реализирање на активности на Советот на волонтери	Зголемување на обемот и квалитетот на волонтерски активности, Реализирање на волонтерски акции	2023	100.000,00 ден	Број на активности и број на лица и ЗГ вклучени во нив
3.							
5.1	Опремување Детска градинка		Инвестиција во опрема или дидактички материјали согласно потребите на детската градинка	Подобрување на условите за нудење на услугите	2023	400.000,00 ден	Број на помогнат и центри
4.	Мачин дом						
5.1	Стратегија за социјални претпријатија	Општина Битола Влада РСМ/	Подготовка на Стратегија за социјални претпријатија	Создавање на подобру услови и поттикнување за	2023	200.000,00 ден	Подготовена Стратеги

				Отварање на социјални предпријатија		Ја за социјалн а предприј атија
ВКУПНО						13.800.000,00 ден

ПРИЛОГ 1

Шифра	Субвенции и трансфери	Износ
471 110	Еднократна парична помош на физички лица	4.000.000,00 ден
	Вкупно	4.000.000,00 ден
425 920	Картички за лица со попреченост	10.000,00 ден
	Вкупно	10.000,00 ден
425 990	Инфраструктура за лица со попреченост во домот на лицата	500.000,00 ден
	Окр Л15	1.500.000,00 ден
	Сдц М0	360.000,00 ден
	Јавни дејности	1.000.000,00 ден
	Вкупно	3.360.000,00 ден
464 990	Партиципација детски градинки	200.000,00 ден
	Инклузија деца Роми	540.000,00 ден
	Трансфер Центар за слепи лица	60.000,00 ден
	Социјален погреб	200.000,00 ден
	Згрижување на бездомници	500.000,00 ден
	Обука на лични асистенти за лица со попреченост	200.000,00 ден
	Стратегија за социјални претпријатија	200.000,00 ден
	Вкупно	1.900.000,00 ден
463 110	Поддршка на активностите на Советот за превенција на детско престапништво, за социјална заштита, за превенција, за безбедност на сообраќајот на патиштата, за заштита на потрошувачи, волонтерски совет	150.000,00 ден
	Поддршка за волонтерски акции	100.000,00 ден
	Вкупно	250.000,00 ден
480 190	Опременување Детска градинка Мајчин дом	400.000,00 ден
	Вкупно	400.000,00 ден
	ВКУПНО	9.920.000,00 ден

Реден број	Шифра	Донаторски сметки	Износ
1	742 111	-Приходи од УНДП	2.000.000,00
			15 2000000
		ОКР / СДЦ	10 720000
	425 990	Други договорни услуги	2.720.000,00
2	Приходи од ЕУ	Здравствени медијатори ЕРАЗМУС	1.000.000,00
		463 110	Трансфер на ЗГ
3	Буџет на Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија	Работно ангажирање – Јавни работи	160.000,00
		425 990	Други договорни услуги